Ч. 224. (395). Львів, Второк, дня 12. вересня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот. На провінциї 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ піврока	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·60 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ піврока	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламациї вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продаєть всі бюра по цілім краю.

Адреса редакциї, адміністрациї й експедициї: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Світова війна.

Урядові воєнні звідомленя.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З д. 10. вересня 1916:

Східний фронт.

Фронт проти Румунії:

Положене не змінило ся.

Фронт війська ґенерала кавалєрії архикнязя Карла:

Ворожий наступ на наші становиска на захід від долини Цібо відперто. В східній Галичині слідував спокій. Не зайшло нічо важного.

Фронт баварського князя Леопольда:

Місцями дещо значнійша боєва діяльність. Над долішним Стоходом ударемнено пробу ворожого наступу гарматним огнем, замикаючим дорогу.

На італійськім фронті:

На фронті в Побережу були в сильнійшім огни ворожої артилєрії плоскозгірє Красу і примісток Тольмайн.

В деяких відтинках тирольського фронту триває дальше значнійша діяльність артилєрії і стеж. На північ від долини Травіньоль наші війська знищили висунену наперід ворожу криївку і нанесли притім значні страти Італійцям, а самі не втратили анї одного жовніра.

На південно-східнім фронті:

Нічо нового.

Заст. шефа ґен. штабу Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті:

Бій над Сомою по онодійшній перерві в боротьбах веде ся дальше. Наступ Анґлійців на фронті широкім на 15 клм., межи Тієпваль а Комбльос, розбив ся о незломну хоробрість військ, що стоять під приказами ґенерала бар. Маршаля і Кірхбаха. Коло Льонґваль і Ґінш ще не покінчили ся бої з близька.

У відтинку Барле-Белльоа полки ґенерала Ф. Квеста відперли криваво Французів. На північний захід від Шольне підчас очищуваня поодиноких куснів ровів полонили ми бранців і здобули 5 скорострілів.

На право від Мози розвизали ся нові сутички на південь від сильного форту Тіомон і на схід від Флєрі. Ворога, який вдер ся, виперто протинаступом.

У воздушній боротьбі наші вороги стратили в останних днях, переважно над Сомою, 9 літаків, а в наслідок нашого оборонного огня 3 літаки. Капітан Бельке скинув 22-го з ряду летуна.

На східнім фронті:

Крім кількаразових безуспішних російських наступів на баварські війська коло Старочервища над Стоходом, положене від моря до Карпат не змінило ся.

В Карпатах провадив ворог дальше свої наступи. На захід від Шіпоту зискав він на терені. Впрочім відперто його всюди. На південь від Дорна Ватри стрінули ся німецькі війська з румунськими силами.

На балканськім фронті:

Сілістрія впала.

Криваві втрати Румунів і Росіян були в останніх боротьбах, як показує ся, дуже значні.

На македонськім фронті не стало ся нічого особливо важного.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Болгарське звідомлене.

СОФІЯ (Ткб.). Звідомлене болгарського ґенерального штабу з 9. вересня:

Румунський фронт:

На березі Дунаю панує спокій. По упадку Тутракану острілювали Румуни місто з лівого берега. У відповідь на се наша артилєрія острілювала Кальтеницю.

Похід в Добруджі поступає дальше наперід з успіхом. Побитий ворог уступає всюди.

Дня 6. вересня румунська дівізія, що належить до залоги Сілістрії, пробувала прийти на поміч військам в Тутракані. Однак наші війська наступили на неї коло села Сарсанляр, побили її і приневоли до відвороту в напрямі твердині. Ми полонили одного офіцира і 130 жовнірів та здобули 3 скорострільні батерії, як також богато воєнного матеріялу.

Дня 5, 6. і 7. вересня розвинули ся завзяті бої в околиці Добріча і покінчили ся цілко-

---

МИХАЙЛО ЯЦКІВ.

Анатема.

(Конець).

Коли підіймив обличе, пташини вже не було.

Взяв капелюх і вийшов у монастирський сад. На сиглі за огородою били ся барани. Гатили ся рогами, ставали в сліпім дурі кровавими лобами до себе і падали мертві. І падав тот, що вбив сімох і той, що заміг лиш одного. І не було пастуха між ними, який крикнув би та розігнав їх.

Монах вийшов на високу гору.

Долом, безконечним шнуром їхали вози, кровавий бич війни гонив зробків з бідолашним добутком, жіноту і тьму дітвори перед собою. Корова ревіла за возом, матері кормили немовлята кровавими слізми, в далині горіли села і лани, небо почорніло від диму, під хмарами мішав ся зойк виселенців з гураґаном пекольної битви. На землі запанували чорти, довершувала ся доба Антихриста.

Вже три роки
в воздусі чути було трупа, а жива душа стала як огненна рана.

Монахови пригадали ся віщі слова:

„За горами гори, хмарами повиті,
Засіяні горем, кровію политі!
От-там-то милостиві Ми,
Ненагодовану і голу,
Застукали сердешну волю,
Та цькуємо... Лягло кістьми
Людий муштрованих чи-мало..
А сліз, а крови? Напоїть
Всіх... би стало...
З дітьми і внуками, втопить
В сльозах удових.
А дівочих,
Пролитих нишком серед ночі.
А материх горячих сліз,
А батьківських, старих, кривавих —
Не ріки — море розлилось,
Огненнеє море!
Слава, слава
Хортам і гончим і псярям
І нашим батюшкам царям!
Слава!“

Стояв неподвижно як старий, український дуб. Мав в душі таємну силу, унаслїджену від прадідів, козацьких характерників, загартовану житєвим досвідом і наукою. Перед кількома літами надивив ся, як сею дорогою тисячі люду мандрували в заморські світи за хлібом. Тоді стояв він на сїй горі цілими днями і благословив непроглядні гурти вдалеку, непевну дорогу, а кожда людина, се нерв його серця, а кожда сльоза, се струна його душі. І тоді молив ся він своїми невідомими молитвами, але тепер чортівська робота переливала ся через верх його терпеливости, народ до решти покидав його і лишав самого. Самотний пастир, якому лютий враг розбив отару,.. Напругою сил збирав волю в своїм питомім напрямі свідомости, з Емерзонівською бистротою духа глядів в будуче вирівнане всіх проявів житя, в математичну рівновагу і відплату всякого терпіння і горя, але в тій хвилї почув квиль пташини над собою і наче грудка з руки Бога впала вона на його плече і почала жалувати ся, плакати і прохати захисту, бо там під чорним небом ні стріхи, ні деревця, лиш гола земля.

Розпука громом вдарила на монаха, з безконечного болю вступила надлюдська, молода сила в його душу, він станув лицем до півночи, підіймив руки і кричав голосом великана:

— Проклін на тебе, Антихристе! Проклін на вас, висланці пекла, проклін на тебе, гаспидське кодло братобійчої язви і різні! Нехай через сїм поколінь відриває зараза твоїх нащадків від груди материй, так як ти відривав мій поневолений народ від груди рідної землї! Нехай крізь мої уста гнів Бога і мого народа упаде содомським градом на ваші голови і ваші ниви! Нехай моє серце, що милує ся над солудивою, вагітною сукою, звялить проклоном плід в утробі материй наших ворогів!

Огненним допустом гартуєш, Боже, мій народ на ковалі судьби, але не спочинь доти, доки мязи його дітий не перемінять ся в сталь, пальці в львині кігті, око в блискавицю, думка в орлиний лет, голос в громи страшного суду, аж нал ратай, воїн, священик і мистець перейде по кістках ворога до вічного мира і волі. Амінь!

витим пораженем ворога, який опустив поле бою, переслїдуваний нашими військами.

На морськім побережу панує спокій.

Дня 7. вересня острілювали ворожі контрторпедовцї Каварне і Бальчик, однак не спричинили більшої шкоди. Нїмецькі гідропляни відігнали ті наступи, кинувши на них бомби. Нїмецькі гідропляни острілювали з успіхом російські воєнні кораблї в пристани Констанца, як також склади, нафтові збірники і зелїзничий дворець. Вони кинули понад 200 бомб на склади в пристанї і кошари в Манґалії.

На македонськім фронтї панує спокій.

СОФІЯ (Ткб.). Звідомленє ґенерального штабу з д. 10. с. м.:

Румунський фронт:

Здовж Дунаю супокій. В Добруджі похід наш триває дальше з успіхом, а без перерви. Побитий і здеморалїзований неприятель утїкає спішно. Під могучим напором наших військ уступає він з укріпленого здавна примістка Сілїстрії. Наші війська зайняли примісток без борби вчера о 9. год. вечером. В часї походу на Сілїстрію знайшли наші стежі кавалєрії коло Арабадзіляр 4 тяжкі 15 цм. гармати, які неприятель лишив в околици Сарсанляр по борбі дня 6. вересня. Над побережем спокій.

Македонський фронт:

На цїлім фронтї слабий гарматний огонь і борба стеж. Вчера полк жуавів, скріплений двома батеріями, старав ся посунути ся наперід на полудне від озера Острово, але наслїдком протинаступу наших військ, відступив серед утечі, оставляючи на побоєвищи коло 300 трупів, велике число крісів, торнїстр і иньшого воєнного матеріялу.

Положенє в Добруджі.

Румунська армія приготовляєсь до завзятої оборони зелїзничої лінії Ольтеніта Букарешт, котра втратила найважнїйшу охорону в примістку Тутракану. В рішаючих кругах числять ся поважно з загроженєм столиці держави, тим більше, що Дунай в околици Тутракану надає ся найлїпше до сфорсованя завдяки відносно незначній ширинї в тій власне точцї Оборону Букарешту повірено російській армії. Зі здобутєм Сілїстрії відзискано вже найдальшу наддунайську твердиню болгарської Добруджі. Найдальше на право висунена часть того крила зміряє в напрямі на Манґалію над Чорним Морем.

З остаточним опанованєм оборонної лінії Сілїстрія-Манґалія, по сфорсованю двох иньших стратеґічних лїній, зискає німецько-болгарська армія недобуті дефензивні позиції, а рівночасно вільну руку в акції на широкі розміри, яка стреміти буде до опанованя зелїзничої лїнії Черновода-Констанца. В той спосіб Румунія була би відтята від морь, а рівночасно наслїдком зайнятя Добруджі полишена одинокої випадної брами на Балкан, як її називав румунсько-російський штаб. Числять ся з тим поважно так в Петроградї, як і в Букарештї, а доказом того застій румунської офензиви в Семигородї.

Зі Стокгольму пишуть; В цїлій Добруджі шалїє небезпечне повстанє. Заворушеня розширяють ся не лиш на нових областях, але також і в старій Добруджі, де проти Румунів звертаєсь за їх лиху господарку загальна ненависть. Розрухи розпочались в Сілїстрії. Для втихомиреня революції вислано третий батальон жандармського полку та нарід стрінув його живим огнем і в короткім часї відігнав. Повстанцї полонили при тім над 100 бранців. Сейчас розійшла ся лиеканкою о тім вістка по цїлій Добруджі. Всюди повстають нові заворушеня. Яке вони мають політичне і військове значінє, не можна ще пізнати з доси наспівших вістий.

Противоєнний настрій в Румунії.

Koelnische Ztg.“ довідує ся: Після телеґрами, яка наспіла з Букарешту до Парижа, урядило населенє, а головно робітничі кляси, велику демонстрацію проти приступленя Румунії до війни. Вкінци відбулись громадні збори під голим небом, в якім взяло участь богато тисяч робітників і соціялїстів. Перебіг зборів був дуже бурливий.

Всї бесїдники звертались проти політики Братіяна, прихильної до чотирипорозуміня. — Прийнято резолюцію, в котрій взиває ся правительство, щоб цофнуло виповідженє війни Австро Угорщинї і відновило давні приязні відносини до осередних держав.

Венїзельос міністром війни?

Ходить поголоска, що Венїзельос за кілька днїв має бути іменований міністром війни. Він мав вже на бажанє короля (?) познакомити ся при помочи ґенерального секретаря міністерства з актуальними дипльоматичними питанями. До кабінету буде належати також Скулюдіс. Тимчасом Заіміс переговорює зі всїми державами почвірного порозуміня, правдоподібно в справі условин евентуального втягненя Греції до війни, але, що є можливійшим, робить він се лиш тому, щоби мати час і виробити собі певний осуд про наміри правительства.

Сторонники Ґунаріса виступають в пресї дальше проти почвірного порозуміня і Саррая.

Румунія перед війною.

„Matin“ с 4. вересня пише: Виступленє Румунії відбуло ся серед найбільшого спокою і найбільшої тайни. Не було в Румунії сего розголосу, який у всїх краях попереджав війну, покликанє жовнїрів і мобілїзацію. Румунські війська були не лише як слїд змобілїзовані, але й находили ся на своїх місцях. Також зелїзниці від кільканайцять днїв були виключно під військовою контролею. В протягу всїх горячкових приготовань не знали про виступленє і находячу крізу не тільки представники осередних держав, але навіть самі військові команданти. В краю, в якім, як звісно, не можна удержати нїчого в тайнї, тайну про виступленє Румунії збережено з як найбільшою осторожностю і мовчанкою. В Сінаї, в місци відпочинку і забав в Карпатах, що лежить о пів годинн дороги від границї, ще в недїлю вечером касино було повне публики, яка бавилась знаменито. В салї забав і театрі бавились разом Румуни, Нїмцї й Австрийцї і нїхто з них навіть не припускав що в так близькій віддали приготовляють ся перші воєнні операції. Нечайно серед забави, радости і сміху дали ся чути гарматні стріли і відгомін скорострілів. Настала хвиля загального переполоху, загального замішаня. Недовго опісля, неначе інстиктовно, відлучили ся Нїмцї й Авсрійцї від Румунів. Почала ся нагальна втеча.

Зїзд володарів.

БЕРЛЇН (Ткб.). Донесенє бюра Вольфа. Болгарський король в товаристві наслїдника престола приїхав до великої головної кватири на сходї на конференцію з цїсарем Вільгельмом. В товаристві короля находить ся шеф канцелярії королївської Добровіч і двох прибічних адютантів, полковники Стоянов і Кольфов.

БЕРЛЇН. (Ткб.) „Nordd. Allg. Ztg.“ пише: Приїзд болгарського короля до нїмецької головної кватири сходить ся з побідною вісткою про здобутє Сілїстрії. Область, яку Румуни в другій балканській війнї підступним нападом загарбали свому сусїдови, знову находить ся в руках Болгарів. В короткім та світлім побіднім походї союзні війська відперли всюди в Добруджі румунського ворога і помічні йому російські війська. Яснїюча блеском оружа, побідна на всїх полях битви Болгарія, стоїть нинї як непобідима твердиня між Дунаєм, а морем. — Сміла рішуча полїтика короля повела болгарські хоругви через завзяті бої до чудесних успіхів. Маємо велику надію, що нові побіди чекають війська союзників. В сприяючу хвилю витає Німеччина володаря Болгарії на нїмецькій землї.

В цїли збереженя невтральности.

КОПЕНГАГЕН (Ткб.). Урядово подають до відома: Відносно до ухвали про співдїланє північних держав, яку порішено на зїздї королів в Мальме та відповідно до дальших нарад, які вели президенти мінїстрів північних держав в Копенгаґен — зїдуть ся тепер данський президент мініїстрів і мінїстер заграничних справ, норвежський державний мінїстер і мінїстер заграничних справ та шведський державний мінїстер заграничних справ. Зїзд той відбуде ся в Християнїї дня 19. с. м. Данські і шведські мінїстри замешкають в часї зїзду в королївськім замку, як гостї норвежського короля. Зїзд сей буде новим висловом бажаня співдїланя північних держав в цїли збереженя льояльної і безсторонної невтральности та в справі сторожі інтересів невтральних держав.

Значінє здобутя Тутракану.

БЕРНО (Ткб.). „Berner Tagblatt“ пише про здачу Тутракану між иньшим: Дневники коаліції представили нїмецько-болгарську офензиву на Добруджу, як диверзію, до котрої не треба привязувати великого значіня, але офензива ся принесла дуже скоро важний успіх на лївім крилї. До наслїдків того незвичайного успіху нїмецько-болгарської ґрупи війська над Дунаєм треба привязати велике значінє, котрого впливу це можна ще тепер предвидїти. По здобутю Добруджі Румунією без жертв, укріплено сильно Тутракан, як точку, що мала спиняти евентуальний марш на Букарешт. В тім місци правий беріг Дунаю є висший від лївого, через що побудовано укріпленя на правім березї. Се мало такі наслїдки, що румунські війська мали Дунай за собою, а через се при скорім здобутю твердинї не удало ся румунській армії дістати ся на лївий беріг. Тим пояснює ся велике число бранців і велике число здобутих гармат. Отсе перше поражене Румунів, що наступило так скоро по нарочно спізненім виповідженю Болгарією війни, повинно вплинути на погляди песимістів, котрі мимо величезних розмірів теперішної війни, думали по виповідженю війни Австро-Угорщинї Румунією, що се виповідженє пересунуло рішучо перевагу на сторону коалїції.

Король Константин до своєї армії.

Італїйські часописи доносять з Атен: Король Константин в присутности королевої прийняв численних грецьких официрів, які не хотїли брати участи в солунській ворохобнї. Хвалив в промові незахитану карність і вірність грецького війська, що його в виду зломаня присяги деякими официрами особливо тїшить і зворушує. Також подякував підофіцирам і жовнїрам 11. дівізії за їх хоробре поведенє. З таким військом він готовий виступити проти кождого ворога.

Мимо висше згаданої заяви короля публичні течії в Греції нїяк не показують воєнної готовости анї не висказують ся ясно, проти котрого ворога Греція в данім случаю мусїла би виступити.

Російське звідомленє.

По гарматнім приготованю наступили Нїмцї на наші війська, які вчера обсадили малу часть ворожих становиськ на лївім березї Двини, на північ від Двинська. Нашим огнем виперли ми їх. По сильнім огни артілєрії, бомб і мін виконав ворог наступи на наші становиська в околиці Велицка в напрямі Ковля, але його відперто.

В области Гнилої Липи наша офензива триває дальше. Ворог ставить завзятий опір і острілює наше військо зі свого становиська на правім березї ріки, куди уступив перед нашим наступом.

З д. 9. вересня по полудни.

В напрямі Галича і над Нараївкою відперли ми огнем протинаступи Нїмців і Турків. Завзяти бої в тій околици тривають дальше. В лїсистих Карпатах зайняли наші війська на полудне від Баранова ряд узгір, полонили понад 500 жовнїрів, здобули 5 скорострілів, гірську батерію, добру ще до уживаня і кілька гармат, котрі неприятель струтив до провалів.

Румунські звідомленя.

З дня 8. вересня.

На північно-західнім фронтї обсадили ми по завзятій боротьбі Оляг Теплїча, Ґерґіо, Ст. Міклос, Чік Ст. Міґалї, Чік Дельнес. Ворожий наступ на південь від Мегадія відперто. Російські і румунські війська вигнали Болгар з Добріча.

Підчас налету лїтаків на Констанцу ранено дві женщини і одну дитину.

Положенє Українцїв в будучім Королївстві польськім.

Справою меншостий, а головно Українців в плянованім Росіянами, будучім Королївстві польськім занимаєсь кадет Станскій в „Рѣчи“. Пише він між иншим:

Конкретно для Королївства польського означало би се цїлковите злегкованє інтересів Українців, Росіян, Білорусинів, Литвинів і Жидів, котрі становлять поважну меншість на польських землях; „чисто польський характер краю“ засудив би ті всї народности на систематичну польонізацію. Беручи се під увагу, предвиджує кадетський проект деякі ґварантії прав національних меншостий в Польщі, котрі ухвалив би російський парлямент.

Поляки тим невдоволені. Домагають ся, щоб квестію сю лишити їм до порішеня. Одинокою запорукою того, що децизія буде справедлива, висувають запевненє, що „вільна Польща“ без сумніву порішить всї національні питаня в дусї „толеранції і рівноуправненя“. Річ цїлком зрозуміла, що поступова Росія на се не згодить ся. Не говорячи про се, що в політицї всякі подібні плятонїчні запевненя не можуть нїкого вдоволити, Поляки не мають права числити на цїлковите довіре в тїй области. Ще не одержавши автономії, поводили ся вони по господарськи

з національними меншостями. Всї памятають заборчу політику в Галичинї в відношеню до Українцїв. Доси ще не затихли відгомони польського антисемітизму. Білорусини і Литвини богато моглиби оповісти про польську політику в відношеню до їх національних прав.

Російська суспільність знає про се. Домагаючи ся отже автономії для Королївства польського, бажає собі рівночасно, щоб малі національности Польщі не були віддані на ласку і неласку польського народу. Основи державно правного устрою Польщі, які забезпечували би горожанські і національні права заселюючих її національностий, повинні бути ухвалені не Поляками, але загально-державною Думою. Не є се „вмішуванє“ до внутрішного житя Польщі, не насильство над самодїльностю польського народу. Є то природне право і обовязок держави, котра стремить до забезпеченя всїм своїм горожанам рівних прав і обовязків, не віддаючи одної части на жертву другій.

Не тяжко ствердити, як глибока ріжниця заходить між російською а польською точкою погляду. Сю пропасть належить вирівнати. Лиш цілковита ясність гадок зможе допровадити до взаїмного зрозуміня і може бути до порозуміня. В інтересї Польщі було би бажаним, щоб польські діячі вирекли ся утопій і протидержавних мрій про незалежність, а станули знову на реальнім ґрунтї, спільнім з російськими поступовими кругами в границях автономії.

НОВИНКИ.

— **Вісти про стан здоровля митвополита.** Чутка про грізний стан здоровля митрополита Шептицького не находила доси з нїкуди потверджения. Нинї наспівша льозанська „L'Ukraine“ з дни 1. вересня пише: Дуже затрівожуючі вісти ходять про стан здоровля українського львівського митрополита ґр. Шептицького, вивезеного, як відомо Москалями перед двома роками в глубину Росії. Доля того безщасного княза церкви не дасть ся ніяк порівнати з долею бельґійського кардинала Мерсіє.

Прусаки виявили себе в тім случаю більше гуманними чим Росіяни. Богато роблено заходів для визволеня митрополита і то так зі сторони найвисших церковних кругів, як і найбільше впливових личностий з католицького світа, ба навіть деяких з православних, що є глубоко вражені лихим трактованєм митрополита.

Товариство славянське в Петроградї зверталo ся до російського правительства в справі увільнення митрополита.

Збори партій реакційних, що під сю пору мають рішаючий вплив в Росії, заявилися проти його осводженя.

Стан здоровля митрополита Шептицького є дійсно грізний.

— **Відзначенє Українця.** Остап Копцюх, надпоручник (Lir. 22. Fldp. 26) одержав в д р у г е найвисше цїсарське признанє. (Срібне „Signum laudis). По першім найвисшім цїсарськім признаню і похвалї найвисшої військової команди — се трете австрійське відзначенє. П. Копцюх є також лицарем нім. зелїзного хреста.

— **Зі стрілецьких жертв.** Четар Василь Кучабський, якого оповіданя зі стрілецького житя містили ми в нашій часописї, дістав ся в послїдних боях до неволї. Сотник Сушко, як довідуємо ся, згинув. Старший десятник Береза ранений в чоло відломком шрапнеля.

— **Засуд письменника.** Нашого письменника Гната Хоткевича присудили російські власти на 3 роки засланя за українську пропаґанду в Харкові.

— **Достойні гостї.** В суботу переїздили через Львів пільний маршалок князь Леопольд баварський і ґенералїсімус турецької армії Енвер Паша.

— **Канцелярія Укр. Запом. Комітету у Відни** (VIII, Strozzig 32/12) просить отсим укр, Суспільність, щоби безпроволочно донесла Комітетови, де і в якім числї находять ся хвилево наші евакуовані люди і сироти без належної опіки.

— **Масові арештованя в Москві.** В Москві відбувають ся тепер масові арештованя. „День“ пише, що одного дня приарештовано в Москві по ріжних каварнях і реставраціях до 140 осіб. В редакції „Новое Время“ переведено ревізію, почім арештовпно редактора Мануїлова.

— **Дар на українські цїли.** Член російської державної Ради М. Череванський, що помер в 1914 р., призначив з заповітї суму 2.000 рублїв на видавництво популярних книжок в українській мові.

— **Спільна рада мінїстрів.** В суботу відбула ся у Відни під проводом мінїстра заграничних справ спільна мінїстеріяльна рада, в котрій взяли участь оба президенти мінїстрів, спільні мінїстри та австрійські і угорські мінїстри господарських справ і управителї мінїстерств внутрішних справ. Предметом нарад були господарські справи, які остають в звязи з війною, а особливо справи апровізації. В тій справі ухвалено згідно деякі зарядженя.

— **Вибух вулькана.** Французькі дневники доносять з Риму про незвичайно нагальний вибух Етни. Головний кратер завалив ся. В італїйській пресї ще о тім нїчо не пишуть.

— **Смерть сестрінки Гайного.** Сестрінка Генріха Гайного, Олена Гірш-Емден попращалась зі світом в Шарльоттенбурґу в 80. році житя. Вона була дочкою Шарлотти, улюбленої сестри поета. Свого вуйка памятала ще дуже добре. Виділа його нераз в Парижи. Хорий поет хотів все мати при собі дитину своєї найдорожшої сестри. Длятого многі почитателї безсмертного поета відвідували паню Гірш-Емден аж до останних хвиль її житя. Також покійна Цїсарева Елисавета відвідала її і її матір в Гамбурґу,

— **Японїя заводить латинську азбуку.** З Парижа доносять, що Японїя по довших міркованях рішила завести латинську азбуку. Се мати-ме для будучности Японії дуже важне значінє, якого нинї не можна як слїд оцінити. До тепер уживали Японцї в письмі знаків, т. зв. ідеоґрафів, які перейняли від Китайцїв. Ідеоґрафи можна читати в ріжних мовах, як у нас на заходї числа. Однак побіч богато додатних сторін мають ті знаки одну хибу. А саме число їх є незвичайно велике, бо понад 40.000. Всї ідеоґрафи вивчити годї. Найзвичайнїйших треба вчити ся кілька літ. В часописях пр. уживає ся 2.000 до 2.500 знаків. Через введенє латинської азбуки Японїя прилучила ся зовсїм до европейської культури. Її розвій поплиє ще живійшим руслом, як дотепер.

— **Монастир Путна.** Після вістий з пресової кватири російські козаки сплїндрували колишнїй вірменський монастир Замку коло Сучави, гр.-орієнтальний монастир Щавицю і монастир Путну, що славить ся найцїннїйшими артистичними й історичними памятками на Буковинї. Зрабовані скарби мали вже вивести до Росії.

Монастир Путну основав молдавський воєвода Стефан в 1466 році. Є в нім дуже цїнні образи, книги і церковні посуди. Найстарше евангелиє „Evangelium Putnanum“ походить ще з 13. столїтя, иньші церковні книги з початку 16. ст. Є там гарний образ Божої Матери, дар цїсаря Емануїла Палеольоґа. З новійших образів заслугує на увагу образ основателя монастиря. Іконастас, що походить з другої половини 18. ст. представляє також велику артистичну вартість. Трираменні ручні хрести з букового або кедрового дерева є висаджені дорогими камінями. Стоячі хрести є посріблені, деякі виложені перловою масою, иньші прегарно ґравіровані.

З церковних посудин замітна є гарно прикрашена кадильниця з 1470 року і діскос з портретом шведського короля Карла XI. Фелони і иньші церковні ризи, украшені перлами, представляють також немалу вартість.

Згадати ще належить про монастирські дзвони. Два з них походять ще з кінця 15. ст. Найбільший важить 1565 клґ.

— **Мілїон корон на ческу „Матицю шкільну“** зібрав дорогою дрібних складок головний орґан молодоческого сторонництва „Narodni Listy“ в часї від 5. грудня 1880 р,, т. є. від дня заложеня Матицї, до 31. серпня 1916 р. Того самого дня розпочав ся другий мілїон складок квотою 100 корон, яку зложив А. Нірдлє, директор одної з праських шкіл. „Narodni Listy“ підносять з тої нагоди жертволюбивість ческої суспільности на цїли народної просвіти.

— **Школа У. П. Т. ім. кн, Льва у Львові.** Народна школа для хлопцїв і дївчат ім. кн. Льва у Львові на Личакові, яка з біжучим шкільним роком зачинає другий рік свого істнованя містить ся від 1. вересня с. р. при ул. Клушиньскій (бічна Личаківської між ул. Гловінського і Гавзнера) ч. 5, І. поверх на право. Шкільний льокаль находить ся в гарнім затишнім, а при тім яснім і здоровім місци. Перед школою є простора площа, на котрій дітвора у вільних хвилях під доглядом учительок може побігати і забавитись. Що найважнїйше находить ся школа в так догіднім місци, що дітвора з ріжних улиць Личакова може тут ще найдогіднїйше сходити ся. До першої кляси вписало ся доси 27 дїтий, з того 14 хлопцїв, а 13 дївчат; до другої кляси вписало ся 16 хлопцїв. Дальші вписи принимає ся щодня в шкільнім льокали від год. 8. до 11. рано. — Дня 2. вересня с. р. зібрала ся дїтвора в присутности матерний і учительок та членів Кружка рано в школї і пішла парами під проводом учительок Вп. п. Лисової і Кахникевичівної до парохіяльної церкви св. Петра і Павла, де катехит тоїж школи Вс. о. Новосад відправив торжественне богослуженє. В понедїлок дня 4. с. м. розпочала ся вже правильна наука.

ОПОВІСТКИ

Второк дня 12. вересня 1916.

Нинї: 12. вересня гр.-кат. Александра, римо-кат. Ґвідона.

Завтра: 13. вересня гр.-кат. Пол. п. Пр. Богор., римо-кат. Тобіяша.

○ **Укр. Народний Театр Т-ва „Бесїда“** у Львові. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В четвер дня 14. вересня 1916, **премієра** „Батько“, драма на 3 дії Стрімберґа в перекладї К. Єльського.

Білети можна ранше набути в Народній Торговлї.

Початок о год. 7½, — кінець о 10 годинї вечером.

○ **Вписи дїтий** до школи ім. Б. Грінченка продовжають ся дальше, аж до розпочатя науки, яка розпічнесь зараз по уступленю війська зі шкільних убікацій.

○ **На школу ім. Б. Грінченка** прислали:

Вп. Др. Олесь Пулюй з Праги 6 К 22 сот. Вп. Др. Мих. Волошин 10 К. Вп. проф. Василь Білецький з Грацу 10 К. — Разом 26 К 22 сот.

За що в імени шкільної дїтвори і їх родичів складаю прилюдно ласкавим жертводавцям сердечну подяку. М. Сіяк.

○ **З перемиської консисторії.** Кандидати стану духовного, що бажають бути приняті до духовного семинара, мають предложити свої прошеня Еписк. Консисторії через дотичний Уряд деканальний в речинци до дня 22. вересня с. р. при залученю свідоцтв: 1. свідоцтво родженя і крещеня; 2. всї свідоцтва ґімназіяльні і іспиту зрілости; 3. свідоцтво моральности стверджене урядом деканальним; 4. свідоцтво здоровля видане повітовим лїкарем з посвідченєм, що кандидат спосібний до духовного стану; 5. свідоцтво убожества потверджене ц. к. Старостном і 6. посвідченє ц. к. Староства, що кандидат є вільний від служби військової, або що йому прислугує право увільненя від чинної служби.

Дня 28. вересня с. р. мають кандидати, по вислуханю св. лїтурґії в катедральнім Храмі о 8 год. начинаючої ся, явити ся до іспиту з головних основ св. віри католицької і співу церковного.

Всч. оо. декани і дотичні оо. парохи мають видати кандидатам, опечатане в ковертї, совісне справоздане о поведеню і моральности.

Всї прочі богослови, що покінчили І., ІІ. і ІІІ. рік наук, рівнож мають внести прошеня о принятє до семинара через уряди декан. з посвідкою зложеня всїх іспитів і зі свідоцтвами моральности за час ферій шкільних. Свідоцтва ті мають бути запечатані. Речинець до явленя ся в духовнім семинари у Львові як і в Перемишли (для богословів IV. року) буде поданий в Вістнику епарх. і в часописях.

○ **Орґанїзація Наукової Помочи** просить отсим всїх ПТ. Українцїв, які займають ся науковими дослїдами, згл. бажають посвятити ся спеціяльним, науковим студіям, щоби зволили сейчас подати свій теперішний адрес на руки голови Орґанїзації:

Julian Romanczuk, Vizepräsident des Abgeordnetenhauses, Wien, I. Parlament.

○ **Вписи учеників до української ґімназії з правом прилюдности в Долинї,** відбудуть ся в днях 5. і 6. вересня для II—V. кляси; кляси III—V. є клясами комбінованими.

Вступні іспити до І. кляси дня 7. вересня; до кляс висших від 8. до 15. вересня.

Єсли зголосить ся відповідна скількість учеників, будуть отворені кляси VI—VIII.

Вступна такса для учеників І. кляси 10 К, для кляс висших, учеників долинської ґімназії 5 К, для учеників инших заведень 10 К.

Місячна оплата за науку для учеників місцевих 15 К, для замісцевих 10 К, яка в виімкових разах може бути знижена або дарована.

Оправдані пізнїйші вписи будуть узглядняти ся до 1. жовтня. 4—7

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 11. вересня 1916.

На східнім фронтї.

Фронт проти Румунії:

На північ від Орсови відперли наші війська кілька ворожих наступів. На захід від кітловини Гіорґіо і Чік взяли ми дещо наш фронт назад.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

Сильнїйші ворожі наступи на північ від Золотої Бистриції і коло Рафайлової були безуспішні. Впрочім не було ніяких подій.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Над долїшним Стоходом повторив ворог свої завзяті наступи, які заломили ся в гарматнім огни, замикаючім доступ перед нашими ровами. На решті фронту положене незмінене.

На італїйськім фронтї.

На фронтї межи Адижою а долиною Астах розвинули Італїйці збільшену діяльність. Наші становиска на узгірях в тій области стояли вчера під сильним гарматним огнем і огнем мін. У відтинку Монте Спіль-Монте Тесто відперто наступ кількох ворожих баталїонів. На Панубіо вдер ся ворог в двох місцях до наших лїнїй. Протинаступ викинув сейчас його назад. 60 бранців лишило ся в наших руках. Також на Монте Майо не вдав ся ворожий наступ. На решті фронту на південнім заходї удержувала ся в кількох відтинках гарматна боротьба, по більшій части в умеркованій силї.

На півд.-східнім фронтї.

Над Волосою не було ніяких подій.

Заступник шефа Ґенерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Фронт пільного маршалка кн. Альбрехта віртенберського:

Нічо нового.

Фронт пільного маршалка баварського наслїдн. престола Рупрехта:

По великім анґлїйськім наступі з дня 9. вересня слїдували вчера ограничені, але з силою переведені наступи на гостинци Позієр-Lesars і на відтинку Ginchy-Combles. Відперто їх. Коло Ginchy і на південний схід відти ведуть ся від нині рана нові бої. Коло Льонгваль і в лїсї Leuse (між Ginchy a Combles) в описаних вчера боях з близька, остали висунені наперід рови в руках неприятеля. Французи атакували даром на полудне від Соми коло Belley і Vermandovillers. Ми відзискали поодинокі доми в Berny, які ворог обсадив дня 8 вересня і полонили понад 50 бранців.

Фронт німецького наслїдника престола:

Від часу до часу остра огнева борба на схід від Мози.

На східнім фронтї.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

По обох сторонах Старого Червища атакуючі значними силами Росіяни дістали, як день передтим, криваву відправу.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

Бої між Золотою Липою а Днїстром в днях 7. і 8. вересня представляють ся як проби Росіян, щоб, визискуючи успіхи на теренї з дня 6. вересня, передерти ся скорим наступом в напрямі на Бурштин, а рівночасно взяти в посїдане Галич.

Зручно поведена і так само переведена оборона ґенерала ґр. Ботмера удеремнила той намір. Росіяни потерпіли незвичані тяжкі втрати. В Карпатах положене взагалї незмінене.

На балканськім фронтї.

Не було важнїйших подій,

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.